

Nemůžu se chovat jinak, nezlobte se

[Hospodářské noviny](#) | 3.10.2008 | rubrika: Rozhovor | strana: 12 | autor: Jindřich Šídlo, Marie Valášková

ROZHOVOR TÝDNE

PAVEL BÉM, primátor Prahy a první místopředseda ODS

Pavla Béma čekají náročné týdny. Pokud ODS neuspěje v podzimních volbách, je možné, že bude postaven před zásadní rozhodnutí své kariéry: Bude usilovat o post v čele ODS, a tím pádem i vlády? Je zřejmé, že si to pražský primátor teď nepřeje. »Chci, aby vláda vydržela,« říká v rozhovoru pro HN.

*** HN: Čím myslíte, že budete na Nový rok 2009?**

Primátorem Prahy a prvním místopředsedou ODS, doufám. To je moje přání i realistické hodnocení aktuální politické situace. Jasně deklaruji, že nechci, aby tato vláda padla. Jediným rozumným řešením je hledat veškeré možné kompromisy a pokud možno nepřikládat pod už tak přetopený kotel.

Kdybych chtěl rebelovat, už bych to byl dávno udělal

*** HN: Tento týden jste na Žofinském fóru řekl, že je »férové klást si otázky, jak dlouho a jakým způsobem vláda vydrží«. Jak si odpovídáte vy?**

Vláda vydrží, pokud se jí podaří neztratit reformní étos a prosadit ve sněmovně třeba tou nejkřehčí majoritou reformní zákony. Pokud se jí podaří schválit návrh rozpočtu na příští rok, pokud se jí podaří přežít Paroubkem avizované hlasování o vyslovení nedůvěry. A pokud se jí podaří prosadit radar a přežije kongres ODS.

*** HN: Což vzhledem k tomu, že minulý týden koalice ve sněmovně prohrála některá důležitá hlasování, není vůbec jisté.**

Myslím, že se křehká vládní stabilita mění na křehkou vládní nestabilitu. To, co se stalo minulý pátek ve sněmovně, přece musel každý očekávat. Otázkou jenom bylo, jestli to přijde hned, nebo později. V tomto ohledu je třeba číst i můj výrok ze Žofína.

*** HN: Co by se muselo stát, aby vláda kongres nepřežila?**

Nechci spekulovat, co se stane na kongresu, každý můj výrok může být obsahem vašeho titulku. Kongres mě nezajímá. Mě zajímají volby. ODS bude konfrontována s tím, jestli vládne dobře, i když to možná není úplně přesný obraz. Když v nich jakžtakž obstojíme, má vláda legitimitu dál vládnout.

*** HN: Co to je »jakžtakž« uspět?**

Máme dvanáct hejtmanů z třinácti. Před časem jsem řekl, že by pro mě byl úspěch deset hejtmanů. Za fenomenální úspěch bych považoval, kdyby se nám podařilo v deseti krajích vyhrát. A za obстойné to, kdyby se podařilo získat sedm hejtmanů. V Senátu obhajujeme devět křesel, nemůžeme si dovolit ztratit žádný mandát. Jak se ale volby blíží, budu skromnější a řeknu, že každé senátorské místo bude pro nás dílčí úspěch.

*** HN: Pokud volby dopadnou špatně, kdo se postaví do čela nespokojenosti, která může vládu smést? Vy, hejtmani, nebo kdo?**

Nejpodstatnější silou v každé seriózní straně je členská základna: u nás 27 tisíc členů ODS. Ti jsou konfrontováni s neklidem, vnímají napětí, vidí, že se na energii vlády něco mění, čtou noviny. Pokud volby dopadnou dobře, místní, oblastní, regionální sdružení se stabilizují. Pokud skončí špatně, nastane opačný efekt.

*** HN: Kdo se pak postaví do čela nespokojené členské základny?**

Žijete ve falešných scénářích, že vždy musí být někde nějaký lídr, který organizuje rebelii nebo vnitrostranické povstání. Pokud volby nedopadnou dobře, napětí uvnitř ODS může generovat nějakou poptávku. Pak bude hodně záležet na tom, jak budou před kongresem probíhat hlasování ve sněmovně. Kdybych ale chtěl být já rebelující vůdčí silou proti Mirku Topolánkovi, už bych to dávno udělal, dnes bych vám říkal, že vláda je špatná a vy byste měli titulěk. Místo toho říkám: Vláda je dobrá.

*** HN: Před pěti lety jste řekl, že byste jednou chtěl řídit větší loď než primátorský parník. Ted' máte šanci.**

Je to věc mé vnitřní kredibility: Když před volbami něco slíbím, pak čtyři roky pracuji, a pak se zeptám občanů, jestli si myslí, že mám právo dál pro ně něco dělat. Mám hrozně nerad scénáře, kdy se přepřahá uprostřed brodu, kdy se skáče z jednoho hřebce na druhého jenom proto, že se objeví nějaká šance. Často slyším, že taková šance se nemusí opakovat. Odpovídám: No a co. Já jsem rád tím, čím jsem. A myslím, že nejsem špatným primátorem. Mám v Praze práci a potřebuji minimálně dva roky na to, abych ji dokončil.

*** HN: Proč se vlastně v ODS nikdy nebojuje o post předsedy? Stalo se to jediné v roce 2002, kdy odešel Václav Klaus.**

Boj o předsedu ODS dříve či později přijde. Ale ten správný čas není v této chvíli.

*** HN: Uzavřeli jste s Mirkem Topolánkem ted' před volbami příměří. Jak se s klidem zbrání shoduje utajené usnesení pražské ODS, které je vůči premiérovi mimořádně kritické a které pražská ODS přijala ve stejný den, kdy jste to příměří uzavírali?**

Žádná krajská organizace ODS by si asi nenechala líbit tak tvrdé útoky svého předsedy a premiéra. To usnesení bylo poměrně tvrdé, ale víc o něm neřeknu. Mirek Topolánek nemohl nic jiného očekávat. Už ale neučiním žádný akt, který by eskaloval napětí uvnitř ODS před volbami. Situace už není růžová, bohužel ani modrá, když se dívám na volební preference, je až příliš oranžová.

*** HN: Růžový podle premiéra není hlavně obrázek politiky v Praze. Vy se snad divíte, že si to myslí?**

Ten výrok je nešťastný. Praha vyhrála Mirku Topolánkovi volby, Praha podporovala Mirka Topolánka při všech předsednických volbách na kongresech. Praha vždy za ním i jeho vládou stála a zaslouží si poděkování, úctu a respekt. Chápu ale celou složitou situaci, mám velkou míru tolerance a už se dál k jeho výrokům nechci vracet.

*** HN: Jde ale o obsah premiérových slov, která bychom rádi rozebrali. Jak je možné, že město zavře na rok a půl stanici metra v centru, aby si tam mohl soukromý investor nerušeně postavit kanceláře a obchody?**

Primátor ani starosta Prahy 1 ale přece nesmí nijak vstupovat do rozhodování stavebního úřadu. Jestli vydá stavební povolení, jehož součástí je šestnáctiměsíční uzavření stanice metra Národní třída, může se mi to nelíbit, ale podle zákona s tím nemůžu nic dělat. Považuji ale za nemožné, aby se v Praze uzavřela na 16 měsíců jakákoliv stanice metra. K dílčí uzavěrce asi bude muset dojít, ale

jsem přesvědčen, že to bude doba výrazně kratší.

*** HN: Město může svůj názor projevit ve stavebním řízení. Prosadíte tedy, aby se metro nezavřelo na 16 měsíců?**

Jsem primátor, představitel samosprávy. A z té pozice udělám vše pro to, aby se Národní na 16 měsíců nezavřela, protože to považuji za bezohledné i za nepotřebné. Budu intervenovat tak dlouho, dokud ti lidé nedostanou rozum. Ale rozhodnout to nemohu.

Chci, aby se vláda chovala k metropoli slušně

*** HN: Proč je starostou Prahy 5 stále ještě pan Milan Jančík, jehož odmítli voliči i půlka ODS?**

Milan Jančík vedl v roce 2006 kandidátku ODS v Praze 5. Do zastupitelstva se dostal...

*** HN: ...s velkou dávkou štěstí, když ho voliči sesadili z 1. na 22. místo.**

...ano, s velkou dávkou štěstí. Pak byl ale zastupiteli zvolen starostou a mně nezbyvá než to respektovat. Mohu vám ale prozradit, že jsem se všemi účastníky tehdejšího vnitrostranického sporu uzavřel dohodu, která je pro mě podepsaná krví. Je to interní dokument, který si nechávám v sejfě. Předpokládám, že za dva roky budu schopen na vaši otázku odpovědět tak, že vás to uspokojí.

*** HN: Promiňte, my nejsme členové ODS a vaše interní dohody nás nezajímají. Znovu: My chceme vědět, proč je starostou osmdesátitisícové čtvrti člověk, jehož odmítají voliči i půlka ODS.**

Respektuji demokratický princip voleb. Také se mi nelíbí, že lidé volí Paroubka nebo komunisty. Ale co mohu dělat? Neumím lidem vysvětlit, že je to cesta do pekel. Lidé prostě Milana Jančíka zvolili do zastupitelstva a to jej zvolilo starostou. Pokud nechceme přijmout koncept politiky založené na diktatuře a personálních dogmatech, musíme ten elementární demokratický princip respektovat. A měli byste to dělat i vy jako novináři.

*** HN: Vaše autorita šéfa pražské ODS je taková, že kdybyste řekl: »Jančík tam prostě nebude,« starostou se nestane. Tomu se říká leadership. Proč je Jančík starostou?**

Výsledkem mého leadershipu je ona podepsaná dohoda. Tím to pro mě končí. Podle mých informací je situace na Praze 5 stabilizovaná a bez napětí. Praha 5 je jednou z nejméně se proměňujících městských částí: ze špinavé, industriální čtvrti se stalo nové městské centrum. A tato zásluha také částečně patří i panu Jančíkovi.

*** HN: Proč Praha vybrala tzv. jižní variantu městského okruhu mezi Suchdolem a Březiněvsí, která je o osm miliard dražší než druhá, severní varianta a ještě vede přes chráněná území?**

Proboha, jak jste na to přišli? Jak jste přišli na to, že je ta varianta o osm miliard dražší?

*** HN: Potvrdil nám to mluvčí magistrátu Jiří Wolf.**

Ale vždyť žádná jiná varianta než jižní neexistuje a žádnou jinou nenajdete v plánech od poloviny minulého století. Pro tuto variantu je vydáno územní rozhodnutí, je zpracována stavební dokumentace. A teprve z toho je možné usuzovat na konečnou cenu celé stavby. Pro žádnou jinou variantu není zpracováno nic, nemůžete srovnávat jablka a hrušky, to je jedna ohromná lež. Přijměte jako skutečnost, že je tu jediný rozpočet.

*** HN: A proč není zpracována jiná varianta? Třeba by byla výhodnější i levnější, jak to o severní variantě tvrdí studie Matt McDonald.**

Ještě jednou: vy se dopouštíte mediálního zločinu. Žádný levnější varianta není seriózně vypracována. Není s čím srovnávat. Kdyby bylo a braly se skutečně vážně požadavky všech obcí, nepochybně by se nakonec ukázalo, že by každá severní varianta byla nakonec dražší. A ještě jedna důležitá věc: s jižní variantou souhlasí všechny dotčené obce s výjimkou Suchdola. Se severní variantou, což je ale jen čára na mapě, máme v rukou nesouhlas naprosté většiny obcí. Jako primátor říkám, že mě v tuto chvíli nezajímá a ani nemůže zajímat názor několika tisíc obyvatel Suchdola. Musí mě zajímat názor milionu dvou set tisíc lidí, kteří v Praze žijí, kteří chtějí mít co nejdříve dostavěný funkční okruh.

*** HN: Proč jste nenechali zpracovat propočet nákladů i na jinou variantu?**

Nevím zcela přesně, kolik něco takového stojí, ale jsou to procenta z celkové částky, třeba tři, čtyři nebo pět. To jsou obrovské částky. Myslíte, že je možné jen tak zpracovávat projektové dokumentace za stovky milionů? Asi ano, ale vy byste byli první, kdo začne kritizovat. Nemáme-li otevřít Pandořinu skříňku pětiletých debat, kudy má trasa vést a kolik má stát - a nebýt tak druhou Plzní, která na obchvat čekala deset let - pak nám nezbyvá než přijmout jedinou možnou nejlepší variantu.

*** HN: Proč Praha žádá 34 procent akcií před privatizací Letiště Praha, když má premiérem Topolánkem slíbený čtyřiatřicetiprocentní výnos z prodeje letiště, který pak bude využit na výstavbu spojení na Ruzyň?**

Možná to pro vás bude znít překvapivě, ale když si muži podají ruce a uzavřou gentlemanskou dohodu, očekává se, že bude splněna.

*** HN: A proč ony akcie tak chcete?**

Po patových volbách 2006 - a fenomenálním úspěchu ODS v Praze - a poté, co Praha neměla a nemá ve vládě žádné zastoupení, jsem učinil s Mirkem Topolánkem gentlemanskou dohodu: žádal bych, abyste se chovali ke své metropoli tak, jak se chovají jiné vlády v Evropě, které stavějí metro, obchvaty, tunely. Praha je světový unikát, když si staví metro sama. Řekl jsem premiérovi: Mirku, já vím, že po tobě těžko mohu chtít nějaké prostředky navíc. Ale pokud dojde k privatizaci některého z pražských podniků typu Letiště Praha, budu požadovat procentní akciový podíl Prahy, který městu garantuje za jakékoliv vlády výnos. Mirek Topolánek mi na to před svědky podal ruku. A já žádám, aby slib naplnil.

*** HN: Jeho verze je: Slíbil jsem, že Praha dostane peníze z privatizace, a to splním.**

Způsob, že se město přímo akciově účastní na privatizaci byl běžný všude, kde se takto letiště prodávalo. Mimochodem, výnosy z našeho podílu mohou být někde kolem 34 miliard korun. A jen náklady na dobudování metra na letiště budou téměř čtyřicet miliard. A my tam ty peníze dáme. A poslední věc: Opravdu nevím, jestli tato vláda přežije. Kdybych se měl sázet, možná bych si na to moc nevsadil. Nevím to. A proto jako primátor se nemohu spolehnout, že přijde nějaká jiná vláda, která nebude respektovat sliby předchozí vlády. A kde mám jistotu, že své sliby splní i tato vláda, když už jednou slovo porušila? Nemůžu se chovat jinak, nezlobte se.

*** HN: Je pravda, že jste svému příteli, podnikateli Romanu Janouškovi přinesl na oslavu jeho 40. narozenin dort ve tvaru pankrácké věznice?**

Mám rád ironii a sarkasmus. Tehdy se objevovaly v novinách divoké spekulace... Tak jsem si svému kamarádovi a tenisovému příteli dovolil udělat radost. Povedlo se mi to, velmi se tomu smál.

Pavel Bém (45) Vystudoval psychiatrii a prevenci drogově závislých na UK. Praxi získal na psychiatrických pracovištích v Kosmonosích a Praze. Po roce 1990 působil jako šéf Centra pro drogově závislé. Za vlády Václava Klause byl generálním sekretářem vládní Meziresortní protidrogové komise. V roce 1998 se stal starostou Prahy 6 za ODS, v roce 2002 byl zvolen primátorem. První místopředseda ODS je ženatý, má dvě děti.

Nemůže mě zajímat hlas několika tisíc obyvatel Suchdola. Musí mě zajímat hlas víc než milionu Pražanů, kteří potřebují funkční obchvat.

Foto autor| FOTO HN - ZUZANA ŠMAJLEROVÁ

Foto autor| FOTO HN - ZUZANA ŠMAJLEROVÁ

O autorovi| Jindřich Šídlo, Marie Valášková, www.ihned.cz/autori